

# El Bon Pastor

## Revista per a preveres

---

---

---

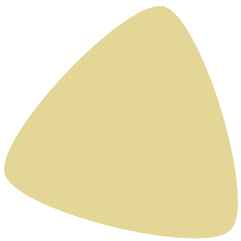
Núm. **75**  
*Març de 2016*  
Any VII

---

---

---





**Equip promotor:** Agustí Borrell, Norbert Miracle,  
Xavier Morlans, Joan Planellas, Armand Puig.

**Correcció lingüística:** Joaquim Claver.

**Disseny original:** Albert Fortuny.

Dipòsit Legal T- 1085 - 2014  
revistaelbonpastor@gmail.com  
www.elbonpastor.cat

Si voleu col·laborar econòmicament en el sosteniment i difusió de  
la revista podeu fer els vostres donatius a  
**La Caixa 2100-0272-33-0101212882**

Moltes gràcies

<b>Pòrtic</b> .....	<b>4</b>
ARMAND PUIG I TÀRRECH	
<b>Un sol cor i una sola ànima</b> .....	<b>7</b>
<b>Expressar la maternitat de l'Església</b>	
JAUME CASAMITJANA VILASECA	
<b>Presentes com el llevat</b> .....	<b>9</b>
<b>Democràcia, educació i llibertat</b>	
FRANCESC RIU I ROVIRA DEL VILLAR	
<b>Anunciar la Paraula</b> .....	<b>11</b>
<b>El rostre de la misericòrdia</b>	
JOAN NASPLEDA ÀRXER	
<b>Deixebles de l'Evangelí</b> .....	<b>13</b>
<b>El camí de retorn cap a Déu</b>	
JOAQUIM MESSEGUER	
<b>Al servei de l'altar</b> .....	<b>15</b>
<b>Contemplar el misteri de la misericòrdia</b>	
XAVIER PARÉS I SALTOR	
<b>Reclinats sobre el pit del Senyor</b> .....	<b>17</b>
<b>Déu ens habita</b>	
JESÚS RENAU	
<b>Rentar els peus</b> .....	<b>18</b>
<b>Enviats a reconciliar</b>	
JOSEP MARIA TURULL	
<b>Un bisbe ens parla</b> .....	<b>20</b>
<b>Cent anys de la mort del bisbe Josep Torras i Bages</b>	
+ ROMÀ CASANOVA	
<b>Hem vist, hem llegit</b> .....	<b>21</b>
<b>Paraules en la benedicció abacial</b>	
OCTAVI VILÀ MAYO	

**E**ns trobem en ple Any de la Misericòrdia. Han passat tres mesos des que fou iniciat per partida doble: a la catedral de Bangui, a la República Centrafricana, i a la basílica de Sant Pere del Vaticà. I ara s'escau el tercer aniversari de l'elecció del Cardenal Bergoglio com a Papa. Portem tres anys (2013-2016) des de l'inici del segon Postconcili –els mateixos que s'escolaren entre el 1965 i el 1968, arrencada del primer Postconcili. Ens trobem davant un pontificat singular, marcat per un camí que, amb un gran títol, podríem qualificar alhora de reforma de l'Església i de reubicació de l'Església en el món: *Lumen Gentium* i *Gaudium et Spes*, reinterpretades sota el prisma d'un cristianisme de poble, no de grups selectes, construït sobre el poble de Déu i la seva santedat, no sobre la mundanitat espiritual.

Són dues cares de la mateixa moneda. Aquesta és una Església que es presenta com a amiga de la humanitat i dels pobres, que prefereix perdonar que condemnar, que s'estima la misericòrdia abans de la punició, la maternitat abans de la defensa dels anomenats «valors innegociables», que confessa amb força la fe dels apòstols i l'Evangelí com a salvador però que no vol fer-ho tancant la porta i el cor. Aquesta és una Església que no vol ser autoreferencial, que no es replega en la seva història ni en la seva ritualitat, que no s'acontenta de mantenir-se sense convertir-se, que no s'amaga darrere la seva imatge institucional, que no passa pel costat d'allò que neguiteja i fereix tantes persones, que surt a la plaça de la ciutat i allí hi planta la joia de l'Evangelí. Aquesta, encara, és una Església que no repensa el passat en termes nostàlgics sinó que el veu com a estratge per al present i un estímul per al futur, que s'arrela en la història amb la llibertat i el coratge que brollen de l'Evangelí, que s'apropa a la vida dels petits i dels senzills amb tota cura com a servidora d'un poble que creu i espera, que denuncia la indiferència i recupera la misericòrdia, el veritable rostre de la solidaritat.

Francesc s'ha convertit en una figura de referència per a molts cristians que no són catòlics, per a molts creients que no són cristians i per a moltes persones que es diuen agnòstiques. El seu discurs ètic, basat en l'Evangelí i en la Doctrina Social de l'Església, ha travessat fronteres i ha aplegat multituds. La veu del Papa és la veu dels desprotegits, dels necessitats i dels desvalguts del nostre món. Els seus viatges són invitacions a mirar de prop els qui ningú no mira, descobrir aquells segments d'humanitat que restaven oblidats, desarmar els violents amb gestos d'una compassió sense distincions, posar al centre de l'atenció les perifèries d'un món on creix la distància entre rics i pobres. Francesc s'ha convertit en el primer evangelitzador, en l'home que amb la seva presència profètica fa creïble l'Evangelí de Jesús.

Per això no s'acaben d'entendre les reticències a Francesc que es produeixen en el món catòlic: comentaris despectius, afirmacions unilaterals, judicis partidistes, intents de contraposició entre el Papa actual i l'anterior. Potser cal fixar-se en la posició del germà gran, el qual, en la paràbola del fill pròdig, es mostra fortament crític amb el seu pare i expressa el seu malestar cap a ell amb paraules indignades i amargues. És la protesta dels bons, dels qui observen els manaments i voldrien que aquesta fos l'única mesura, dels qui miren el germà que ha pecat com un estrany i no com un consanguini, dels qui recorden els seus propis mèrits i els contraposen als pecats del qui ha pecat, dels qui retreuen al pare el tracte «injust» envers ells, que havien estat els fills «obedients». En una paraula, el germà gran no entén ni accepta la misericòrdia del pare, se n'escandalitza, i la critica com si el pare justificqués el pecat del fill petit. Ben al contrari, el pare diu per dues vegades: «aquest germà teu era mort», és a dir, havia pecat, estava perdut sota el pes feixuc de la culpa. I, per dues vegades, afirma, referint-se igualment al germà petit: «ha tornat a la vida», és a dir, ha tornat a casa, en aquella casa on «hi ha moltes estances» (Joan 14,2).

Fa tres setmanes, el 12 de febrer, a l'aeroport de l'Havana van cloure's més de cinc-cents anys de desencontres entre dos fills, entre el bisbe de Roma i el patriarca de Moscou. Francesc i Kiril, en una saleta d'aquell aeroport exsoviètic, van iniciar una nova etapa de les relacions entre les esglésies ortodoxes i l'Església catòlica. Era la primera vegada en la història que es trobaven el Papa de Roma i el patriarca de la Tercera Roma. Es trobaven dos pastors. El Papa ho va recordar amb èmfasi: «Som dos bisbes!». I el comunicat final explicitava així les finalitats de la reunió: «parlar dels problemes palpitants del nostre ramat i de les perspectives de desenvolupament de la civilització humana». La frase «el nostre ramat», en singular, remetia inequívocament a Joan 10,16: «hi haurà un sol ramat i un sol pastor». El gran pastor de les ovelles és Jesucrist, i per tant els cristians (bisbes i fidels) formen part d'un ramat comú, que és «nostre», que és de tots.

És aquell ecumenisme apostòlic que ha estat forjat per un segle XX, on el martiri dels pastors en els lager i en els gulag ha unit les Esglésies cristianes. Francesc i Kiril recullen ara els fruits dels testimonis de la fe que han confessat el Crist ressuscitat en llocs on tot era mort i calvari. L'ecumenisme és un llarg camí de purificació que porta a la reconciliació i a la unitat després que molts gestos d'amor hagin contribuït a amorosir les ferides passades que havien esquinçat la túnica inconsútil de Jesús. Kiril i Francesc ho han formulat així: «La pèrdua de la unitat [és] una conseqüència de la debilitat i la propensió humana al pecat». La ferida de la unitat prové del no a l'altre, de l'ofensa a aquell que ha estat batejat, com jo mateix, en el nom de la Santa Trinitat.

L'any 2010 el metropolita Hilarion de Volokolamsk va ser distingit amb el doctorat honoris causa de la Facultat de Teologia de Catalunya, i l'any 2013 el Cardenal Kurt Koch, prefecte del Pontifici Consell per a la Unitat dels Cristians, va impartir una lliçó magistral en un Simposi sobre l'Església organitzat per la mateixa Facultat. Eren els dos bisbes que acompanya-

ven Kiril i Francesc, respectivament, a l'Havana. Tot són esglaons que conformen una llarga escala que ha de dur-nos a la comunió plena. «No som competidors, som germans», es va proclamar a la saleta de l'aeroport José Martí. L'encontre de l'Havana és un pas important, un autèntic regal de tercer aniversari del pontificat de Francesc.

**ARMAND PUIG I TÀRRECH**

*Rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià*

## Expressar la maternitat de l'Església

**A** «Ajudeu a obrir les portes dels cors, a superar la vergonya, a no fugir de la llum. Que les vostres mans beneixin i sostinguin als nostres germans i germanes amb paternitat; que a través de vosaltres, l'esguard i les mans del Pare guareixin les ferides dels seus fills». Amb aquestes interpel·lants paraules, el Papa Francesc s'adreçava als més de 700 missioners de la misericòrdia –d'un total de 1142- que érem presents a la solemne Eucaristia del Dimecres de Cendra que, excepcionalment, es celebrava a Sant Pere del Vaticà. Es feia efectiu així l'enviament vers una missió exigent i alhora il·lusionant: ser signes vius i convincents de la misericòrdia del Pare, per tal de ser «artífexs davant de tots d'una trobada carregada d'humanitat, font d'alliberament, rica de responsabilitat, per a superar els obstacles i reprendre la vida nova del Baptisme» (MV 18). En aquest sentit, ja el dia anterior, el Papa havia posat l'accent en un aspecte fonamental de la nostra missió: «esteu cridats a expressar la maternitat de l'Església». I afegí: «L'Església és Mare perquè genera sempre nous fills en la fe. L'Església és mare perquè nodreix la fe; i l'Església és Mare també perquè ofereix el perdó de Déu, regenerant a una nova vida, fruit de la conversió».

A la llum d'aquestes paraules, permeteu-me que m'aturi en aquesta última frase del Sant Pare per aprofundir en una consideració que trobo basilar en aquest Any Sant: la misericòrdia de Déu ens dona l'oportunitat de néixer de nou. En aquest sentit, cal recordar el diàleg entre Nicodem i Jesús (Jn 3, 5), on se'ns parla precisament de la necessitat de néixer de nou per entrar en el Regne dels cels. Nicodem pregunta amb incomprensió, i segurament amb perplexitat: «És que pot entrar altra vegada a les entranyes de la mare i tornar a néixer?» Doncs sí. Aquí tenim el miracle de la misericòrdia divina: l'home pot tornar a entrar en el si de Déu (en les seves «entranyes» d'amor) per fer-nos néixer de nou, sense rèmores del passat, sense llasts.

Això ens obre un horitzó nou de comprensió del que significa l'amor entranyable de Déu. La misericòrdia no només ens mou a la compassió davant del necessitat per a compartir el seu sofriment, sinó que sobretot és gràcia que ens rescata de la misèria. En altres paraules, la misericòrdia no és només un bàlsam de consolació, sinó que és medicina que ens regenera de nou. És des d'aquest prisma que podem entendre la imatge de l'hospital de campanya que el Papa empra a l'hora de parlar de l'Església a *Evangelii Gaudium*. Certament, en un hospital de campanya hi haurà ocasions en què caldrà donar tractaments pal·liatius per alleugerir el dolor. Però no es limitarà a això i prou. Un bon hospital no només dispensa tractaments pal·liatius, sinó que vol guarir la malaltia. És veritat que a vegades la medicina s'ha de resignar als pal·liatius...però això no succeeix amb la misericòrdia de Déu. L'amor



diví no només vol pal·liar o alleugerir, sinó que afronta la malaltia, i és capaç de regenerar-nos. Així de sobreabundant i transformador és l'amor de Déu.

Per tant, l'Església no es resigna només a acompanyar el dolor del món. Sinó que vol anar a l'arrel, a la causa d'aquest dolor, i amb la capacitat redemptora de Jesucrist, fer homes i dones nous. Tant de bo que els missioners de la misericòrdia –i tota l'Església– sapiguem anunciar arreu aquesta bona notícia.

**JAUME CASAMITJANA VILASECA**

*Prevere del bisbat de Vic,*

*Vicerector del Seminari Major Interdiocesà—Missioner de la misericòrdia*



## Democràcia, educació i llibertat

**E**ls diccionaris descriuen el significat del vocable democràcia amb expressions semblants a aquesta: “Forma de govern en què el poble exerceix la sobirania a través de l’elecció dels seus governants”. I també: “Comunitat o estat governat democràticament”. No obstant això, tots sabem de governants elegits democràticament que, un cop han assumit el poder que el poble els ha concedit, actuen de manera molt poc democràtica. Amb aquesta expressió volem dir que exerceixen el poder sense garantir degudament els drets i llibertats fonamentals dels ciutadans que els han elegit democràticament.

En l’actualitat és habitual que els estats reconeguts com a democràtics hagin proclamat els drets i llibertats fonamentals dels ciutadans en les Constitucions respectives. Per exemple, la Constitució Espanyola de 1978 dedica tot el Títol primer a descriure els drets i llibertats fonamentals damunt dels quals construïm la nostra democràcia. El primer dels articles d’aquest capítol estableix: “Les normes relatives als drets fonamentals i a les llibertats que la Constitució reconeix s’interpretaran de conformitat amb la Declaració Universal dels Drets Humans i els tractats i acords internacionals sobre aquestes matèries ratificats per Espanya” (article 10). La ignorància pràctica d’aquest precepte constitucional posaria en greu risc la nostra democràcia. Reconeguem i lamentem, una vegada més, que la nostra democràcia no és pas modèlica en aquest aspecte. Es a dir, podem millorar.

Un d’aquests drets fonamentals és el dret de tothom a l’educació, que ha de ser necessàriament exercit en un marc de llibertat d’ensenyament. No cal dir que l’abast del dret a l’educació i les implicacions de la llibertat d’ensenyament són acuradament descrits en la Declaració Universal dels Drets Humans i en els tractats i acords Internacionals assumits per tots els estats veritablement democràtics.

En l’àmbit del dret a l’educació i de la llibertat d’ensenyament, potser convé recordar que els pares són subjecte de drets fonamentals quan es tracta de garantir l’educació dels seus fills; per exemple, els pares han de poder exercir el dret a decidir el tipus d’educació que desitgen per a ells, inclosa la formació religiosa i moral, com també el dret d’escollir l’escola que considerin més adient segons les seves conviccions o preferències. Tot això comporta que les persones físiques i jurídiques gaudeixin de llibertat per a crear i dirigir escoles, i per a oferir projectes educatius clarament diferenciats i assequibles a tothom. La uniformitat no és pròpia de les democràcies, perquè impedeix l’exercici d’una veritable llibertat.

Com a conseqüència indiscutible, els governants tenen l’obligació de garantir a tots els ciutadans l’exercici del dret a l’educació i de la llibertat d’ensenyament sense cap tipus de discriminació. En els països democràtics, les lleis aprovades pels legítims representants dels ciutadans tenen aquesta finalitat, cap altra.

Ben segur que alguns dels qui heu tingut la paciència de llegir fins aquí ara us pregunteu: A què ve aquest discurs?

Respondré amb més preguntes que són, també, respostes:

— Quina mena de país és el nostre que, després unes eleccions democràtiques, sempre apareix algú que creu que ha arribat l'hora d'ignorar el dret de tothom a l'educació en un marc de llibertat d'ensenyament, com si aquesta opció fos l'única manera de bastir una veritable democràcia?

— No seríem més democràtics si els governants afavorissin que tots els pares poguessin exercir el dret d'elecció d'escola i el tipus d'educació que desitgen per als seus fills?

— No seríem més democràtics si els governants fomentessin l'exercici de la llibertat d'ensenyament i l'existència d'escoles amb projectes educatius diferents, a l'abast de tots els ciutadans sense discriminació de cap tipus?

— Quina explicació pot tenir que, des de 1978, els partits polítics del nostre país s'hagin mostrat incapaços d'arribar a acords globals sobre la manera de conjugar aquestes tres paraules: democràcia, educació i llibertat? Quin país estem construint?

**FRANCESC RIU I ROVIRA DEL VILLAR**

*prevere salesià*

Publicat a [www.catalunyareligio.cat](http://www.catalunyareligio.cat)

## El rostre de la misericòrdia

**C**omençat l'Any jubilar de la Misericòrdia, sembla que no és fora de lloc fer una certa atenció a alguns textos bíblics que acompanyen la convocatòria en la Butlla *Misericordiae Vultus* del papa Francesc. Em fixo en les referències del primer paràgraf que expliciten el títol de la butlla. Primer, en dos textos que defineixen Déu: un del Nou Testament: "Déu, que és ric en misericòrdia" (Ef 2,4); i un de l'Antic Testament: "Déu compassiu i benigne, lent per al càstig, fidel en l'amor" (Ex 34,6). Walter Kasper en el llibre *La misericòrdia. Clave del Evangelio y de la vida cristiana*, que sembla que es troba en la base dels plantejaments d'aquest any sant, diu, tot fent referència a aquests dos textos esmentats abans: "La Bíblia sobrepuja el crit que demana justícia amb la crida a la misericòrdia. La Bíblia entén la misericòrdia com la justícia pròpia de Déu. La misericòrdia constitueix el nucli del missatge bíblic en tant que un sobrepuig de la justícia, i no pas la seva relativització" (p.27). Els altres dos textos citats en aquest inici de la butlla són Ga 4,4, en el qual fixem la nostra atenció en la "plenitud del temps", o sigui en la persona històrica de Jesús de Natzaret, i Jn 14,9, que ens fa adonar que veure Jesús és veure el Pare: "Jesús de Natzaret amb la seva paraula, amb els seus gestos i amb tota la seva persona revela la misericòrdia de Déu" (n.1).

Aquesta constatació fonamental de l'inici de la butlla troba un exemple ben clar en les paràboles del capítol 15 de l'evangeli de Lluç. Unes paràboles que són la resposta de Jesús a les crítiques dels fariseus i els mestres de la Llei sobre la seva manera de fer, i alhora són una invitació a descobrir el Pare ple de misericòrdia en l'acció de Jesús d'acollir i compartir la taula amb els publicans i els pecadors: "Els cobradors d'impostos i els pecadors s'acostaven tots a Jesús per escoltar-lo. Els fariseus i els mestres de la Llei murmuraven i deien: Aquest home acull els pecadors i menja amb ells" (Lc 15,1-2). La crítica farisea veia en les actuacions de Jesús un atemptat contra la justícia establerta per la Llei; la resposta de Jesús posa en evidència que aquesta crítica s'adreça a una justícia més gran, la del mateix Déu Pare. Els crítics han quedat atrapats en un fonamentalisme. Aquella Llei que en un moment del passat d'Israel fou factor de llibertat i de salvador de Déu, no pot ser ara una muralla a una nova acció alliberadora de Déu.

En fixar-me en aquests dos primers versets del capítol 15 de Lluç que tan bé expressen el rostre de la misericòrdia de Déu en l'home Jesús de Natzaret, he volgut rellegir algunes coses d'uns antics apunts d'un curs del pare Jacques Dupont sobre aquest capítol. I m'he quedat amb dues idees que us ofereixo.

La primera, que la increpació dels fariseus i dels mestres de la Llei en el v.2, "Aquest home acull els pecadors i menja amb ells", troba el seu contrapunt en una altra increpació, o millor dir-ne exhortació, en el v. 32, al final de la paràbola el fill pròdig: "Aquest germà teu era

mort i ha tornat a la vida”. El mot “aquest” dit pels crítics era una paraula de rebuig, d’acusació; el mateix “aquest” en boca del pare ple de misericòrdia, és una crida al reconeixement de l’altre com a germà. D’un mot de rebuig a un mot de vincle fratern.

La segona que l’evangelista, tot i tenir un interès a situar les paràboles en relació amb el context històric de Jesús, també té una altra perspectiva: els seus lectors no són ara els fariseus i els mestres de la Llei, són cristians. Per això cal interrogar-se sobre els problemes o reptes que tenien aquells cristians del segle I, sobretot amb la irrupció en la comunitat d’uns nous, els gentils. Aquesta recerca de la doble situació històrica de les paràboles de Lluc 15, la del passat del temps de Jesús i la del present eclesial, com en tants altres passatges evangèlics, és sempre una invitació a traduir-ho a la nostra situació per tal que la interpel·lació del v.32, “Aquest germà teu...” tingui plena força.

**JOAN NASPLEDA I ARXER**

*Prevere del bisbat de Girona*

*Canonge arxiver de la catedral de Girona*

## El camí de retorn cap a Déu

Sant Agustí d'Hipona, *Comentari sobre el salm 138 (5-6: CCL 40, 1992-1993)*

**U**na característica dels Pares de l'Església en els seus sermons i comentaris a les perícopes bíbliques llegides en la litúrgia és la de saber relacionar textos diversos sota un mateix epígraf, una relació que es manifesta harmònica i plena de sentit. Així succeeix en el comentari que fa el bisbe d'Hipona sobre el salm 138, en el qual es posa de manifest el coneixement que té Déu, tan profund, de qualsevol persona des de tota l'eternitat pel fet d'haver estat el seu Creador, un coneixement que s'orienta cap a la salvació de la persona. A partir dels fets que el Senyor penetra de lluny els pensaments humans, distingeix el camí i el descans de l'home i tots els seus viaranys li són familiars, sant Agustí estableix una relació entre aquest salm i la paràbola del Fill pròdig, que trobem a Lc 15,11-31, un dels textos evangèlics que més ens il·luminen en l'itinerari de la Quaresma.

Si bé els Pares de l'Església han tingut en gran estima el llibre dels Salms, aquesta estimació arriba a un cim molt alt en sant Agustí, que es va afeccionar a llegir, cantar i comentar els salms de la mà del seu mestre sant Ambròs de Milà. Al mateix temps, la paràbola del Fill pròdig encaixava molt bé en el perfil de la seva vida, ja que, educat cristianament per la seva mare, santa Mònica –tot i que, com era costum en aquella època, no va rebre el baptisme de petit– va abandonar la fe cristiana i va viure en una constant recerca de sentit de la seva vida en la qual es va trobar frustrat i insatisfet ben sovint fins que no va retornar a Jesucrist. Fàcilment Agustí s'identificava amb aquesta paràbola, perquè hi veia l'experiència de la seva pròpia vida. L'estimació pels salms i el fet de veure's reflectit en el fill petit de la paràbola van donar peu al text que avui comentem, en el qual tenim tant un criteri original d'interpretació del salm com una invitació per a tothom d'aplicar-se personalment la paràbola. I així mateix, aquest ensenyament està amarat per les seves aportacions a la teologia de la gràcia, ja que Déu penetra els nostres pensaments, distingeix quan caminem i quan descansem i coneix totes les nostres rutes.

En els dos fills veu Agustí personificats el poble d'Israel i els pobles vinguts de la gentilitat i que ara s'han aplegat en l'Església, una manera de veure que aporta una dimensió eclesial a l'hora d'entendre la paràbola del Fill pròdig: el fill petit, que ha marxat de la casa del Pare, representa els pobles vinguts de la gentilitat que, pel pecat d'Adam i les diverses ruptures i allunyaments produïts al llarg de la història en les nacions paganes, havien marxat del Paradís que Déu volia que fos el món per a la humanitat d'acord amb la seva voluntat amorosa: *el gènere humà, que havia derivat cap el culte als ídols havia emigrat a un país llunyà*. El fill gran, que es queda a casa, representa el poble d'Israel, escollit per Déu: *el gran no havia marxat lluny, sinó que treballava en el camp i simbolitza els sants que, en temps de la llei, complien les obres i els preceptes de la llei*. La reflexió del bisbe d'Hipona se centra en la con-

sideració del procés de conversió del fill petit, o sigui, del retorn cap a Déu de la gentilitat i, indirectament, del seu mateix regrés personal a la casa del Pare.

Per molt que l'home tracti d'allunyar-se de Déu i d'ocultar-se als seus ulls, com feren els nostres primers pares després de la caiguda en el pecat, no pot eludir la mirada del Senyor, el qual actua en totes les coses amb misericòrdia per al bé de l'home, fins i tot en el càstig, amb el qual Déu no busca tant la venjança com la correcció, la conversió, la salvació i la vida de l'home. *Vós coneixeu quan m'assec i quan m'aixeco. Em vaig seure en la indignència, em vaig aixecar pel desig del vostre pa. De lluny penetreu els meus pensaments.* Sant Agustí veu i presenta el procés de conversió del fill pròdig com una previsió i actuació del Pare, com un itinerari marcat per la providència divina per al bé de l'ésser humà. En una situació de llunyania de l'home, Déu coneix el camí del pròdig: *Us són coneguts tots els meus passos. Els coneixíeu d'abans que jo caminés*, i pot permetre que les coses li vagin malament —escassetat, que sobrevé sobre aquell país quan el fill petit ja s'ho ha malgastat tot, la fam que el pròdig ha de sofrir, les portes de les cases de les persones en les quals ell havia confiat i que ara se li tanquen, l'ofici de cuidador de porcs, que mostra una situació en la qual hom ja no pot caure més baix—: *vàreu permetre que jo caminés en la fatiga els meus propis camins*, per suscitar el penediment, la conversió i el retorn a la casa paterna d'aquell que n'havia marxat: *Si les coses m'haguessin anat bé sense vós, potser no hauria volgut tornar a vós.* Ningú no pot ocultar-se pas a la mirada del Senyor, però el coneixement de Déu sobre l'home és sempre un coneixement amorós. ¿Qui no veurà en aquest comentari i en l'experiència del mateix sant Agustí un estímul i una invitació per a fer ell també en la Quaresma el camí de retorn cap Déu que l'espera ple d'amor, amb els braços oberts?: *Per això diu el Senyor en l'evangeli que el pare es va posar a córrer per anar a l'encontre del fill que retornava.*

**JOAQUIM MESEGUER**

*Prevere del bisbat de Terrassa*

*Rector de la parròquia de Sant Pere i arxiprest de Rubí*

## Contemplar el misteri de la misericòrdia

**E**l Papa Francesc ens ha regalat, a tota l'Església, el Jubileu extraordinari de la Misericòrdia perquè hi ha moments en els quals d'una manera molt més intensa estem cridats a tenir la mirada fixa en la misericòrdia per poder ser també nosaltres mateixos signe eficaç de l'obrar del Pare... Temps propici per a l'Església, perquè faci més fort i eficaç el testimoni dels creients (MV,n.53). La Misericòrdia de Déu no es cansa mai de buscar apassionadament l'home. L'home és la passió de Déu que cerca estimar-lo i salvar-lo. I nosaltres, els homes, tenim sempre necessitat de contemplar el misteri de la misericòrdia (MV 2).

Durant aquest any jubilar, estem cridats a contemplar el misteri de la misericòrdia. L'hem d'anunciar, l'hem de celebrar i l'hem de viure. Serà una important experiència de vida, una vertadera font de joia, de serenitat i de pau. El misteri de la misericòrdia és un misteri d'amor i de gratuïtat. Un misteri que cal contemplar i pregar. Un misteri que ens ha de portar a l'acció evangelitzadora de la caritat. L'Església, diu el Papa, està cridada a ser testimoni veraç de la misericòrdia. D'aquí la idea dels Missioners de la Misericòrdia. Tots els preveres som missioners de la misericòrdia; i, de manera especial, aquell miler de missioners directament enviats pel Papa a missionar, a predicar i evangelitzar el món sencer, ja que la misericòrdia és l'acte últim i suprem amb el qual Déu ve al nostre encontre, és la llei fonamental que habita en el cor de cada persona quan mira amb ulls sincers el germà que troba en el camí de la vida, és la via que uneix Déu i l'home (MV 2).

Ens trobem en ple temps quaresmal. Quaresma de la misericòrdia en la qual el Papa demana que la visquem més intensament, com «un moment fort», on la Paraula ens revela el misteri de la Trinitat. La misericòrdia ha de ser la llei fonamental en el cor de tota persona quan mira amb sinceritat el germà que troba en el camí de la seva vida. La misericòrdia és el camí que uneix Déu amb l'home, ja que obre el cor a l'esperança de sentir-nos sempre estimats, malgrat els límits dels nostres pecats. La misericòrdia quaresmal ens convida tots a tornar al Pare, amb cor contrit i humiliat. La creu de Jesucrist, clavada en el calvari d'aquesta terra, s'aixeca fins al cel per unir-los, tal com va succeir en la primera parusia del Senyor, en la carn, quan el Fill de l'home, clavat a la creu, penjat entre cel i terra, es va oferir com a víctima propiciatòria per la humanitat. Com diu Odo Casel: «la creu de Crist és sempre el punt on conflueix Déu i l'home». I aquest punt i en aquest moment li podem donar el nom de misericòrdia, perquè Déu és ric en misericòrdia.

L'any jubilar de la misericòrdia no ha de ser un any més, com els altres. No és una mania del Papa Francesc, ni una moda més per aquest any. Ni tan sols ha de ser només un programa molt ben elaborat, amb abundants materials per ser utilitzats en la nostra pastoral.



L'any jubilar de la misericòrdia és, sobretot, contemplar el rostre misteriós del Pare en la persona del Fill. Cal contemplar, meditar, amarar-nos de la misericòrdia de Déu perquè aquesta misericòrdia divina continuï viva en la resta de la nostra vida i de la vida de l'Església.

La misericòrdia no existeix, ni té cap sentit si no es viu, cal viure-la, encarnar-la en la nostra vida. Complir les catorze obres de misericòrdia, corporals i espirituals, que ens ensenya la doctrina de l'Església. Experimentar la misericòrdia de Déu en l'amor als germans en coses i actes ben concrets i determinats com és: donar de menjar i beure, acollir, vestir, visitar, ensenyar, donar consell, perdonar, dialogar...

Tenim necessitat de contemplar el misteri de la misericòrdia per poder-lo viure amb molta més intensitat, i la quaresma és un bon temps per poder-ho fer, guiats pels textos bíblics (les paràboles de la misericòrdia) i els textos eucològics propis de la litúrgia quaresmal. També amb les catequesis quaresmals, sobretot, de la iniciació cristiana dels adults, amb la litúrgia de la purificació i d'il·luminació en record o en la preparació del baptisme i també en la preparació i celebració del sagrament de la penitència (segon baptisme). Molt especialment durant el Tridu Pasqual amb els signes de l'adoració de la creu i en la vetlla pasqual amb el foc nou i el ciri encès, les lectures de la història de la salvació, l'aigua, font de salvació i, sobretot, l'aliment pasqual, fruit de la gran misericòrdia del Pare en el Fill i el seu Esperit. «La misericòrdia fa de la història de Déu amb el seu poble una història de salvació» (MV 7).

**XAVIER PARÉS i SALTOR**

*Prevere del bisbat d'Urgell*

*Degà de la catedral de Santa Maria de la Seu d'Urgell*

## Déu ens habita

**E**n general som poc conscients d'aquesta realitat. Déu ens habita. És en nosaltres. Des del primer moment de la nostra vida i per sempre més. No és una presència passiva. Al contrari, és una presència activa. Sempre en la profunditat del nostre interior, respecta la nostra llibertat i hi és amb aquella cura maternal de qui només vol el nostre bé.

Per això, quan iniciem una estona de pregària ajuda molt prendre consciència d'aquesta veritat: som habitats per Déu. Si la pregària és fonamentalment una relació amb Ell, té lògica que uns moments abans de començar-la ens adonem que no està lluny, en el cel, sinó en el més profund de nosaltres. I per cert, què és el cel sinó Déu mateix? Portem doncs el cel a dins. Fora de l'espai, fora del temps, en aquella dimensió d'amor en plenitud definitiva.

Altres vegades no disposem d'un temps llarg per fer pregària, però sí de moments de pregària enmig de la nostra vida, segurament plena de relacions, treballs, viatges i estats d'ànim ben diferents. En aquesta situació prendre consciència del Senyor en nosaltres serà com una breu mirada, que no per curta deixa de ser intensa i viva.

Hi ha qui prega en el transport públic, a l'espera que el rebi el metge, o caminant pel carrer o uns instants abans de prendre una beguda. És fàcil. Hola, Senyor, sóc aquí i Tu ets en mi. Que gran, que consolador, que sublim i quina energia! Gràcies.

La sensació de soledat moltes vegades ens acompanya. Voldríem que una persona amiga estigués al nostre costat. Que agradable seria ara poder parlar amb la parella o abraçar-la, però resulta que és a la feina. I no diguem si hem perdut una persona molt important per a nosaltres... Quina enyorança, quin buit!

Són situacions normals; les viu tothom. No tots alhora; avui tu i demà jo. Aquestes soledats són un fet universal. De vegades duren massa. És cert. Déu en nosaltres ens acompanya. Ell mai no marxa. Som convidats per Ell a desfogar-nos, en cert sentit a una certa pugna, a preguntar-li com és que la vida és així, etc. Ell mai no s'enfada, ho comprèn perquè Ell en Jesús també va viure aquestes situacions. Sap de què va.

A mida que passa la vida, aquesta consciència que Déu és en nosaltres va prenent importància. No és per por, tampoc per un excés de soledat, encara menys per imaginació o fugida. Què va! És Ell que ens tracta persona a persona, tant si ens n'adonem com si no, i va trucant suaument a la porta del nostre cor perquè ens adonem d'aquella veritat que tan bé va explicar Santa Teresa d'Àvila amb el seu «Solo Dios basta», o el que deia Sant Ignasi de Loiola: «trobar Déu en totes les coses». I cadascú de nosaltres som molt més que una cosa.

**JESÚS RENAU**

*Prevere jesuïta. Director espiritual del Seminari Major Interdiocesà*

## *Enviats a Reconciliar*

### **El lema i el cartell del Dia del Seminari 2016**

U ¿Us heu aturat a mirar el cartell del dia del Seminari d'enguany?

¿No trobeu que la fotografia és ben expressiva per il·lustrar el lema, "Enviats a reconciliar"?

Fixeu-vos-hi! Segur que la imatge us recorda el famosíssim quadre de Rembrandt del Pare abraçant el fill pròdig! Aquí, el mossèn que apareix amb l'alba, està abraçant dues persones.

¿No és potser el millor gest per a significar la reconciliació? I és que els sacerdots estan cridats a ser, de manera ben especial, ministres de la reconciliació, perquè el que vol el Pare és la reconciliació de tots el seus fills, entre ells i amb Ell mateix. L'amor misericordiós de Déu s'expressa, doncs, d'una manera molt significativa mitjançant la reconciliació, el restabliment dels lligams desfets, refer els ponts trencats. Amb el sagrament de la reconciliació és com el prevere fa realitat, de manera ben clara, aquest desig de Déu. I, més enllà de la reconciliació sacramental, el prevere és enviat a ser, tot ell, instrument de reconciliació: reconciliació en les famílies, reconciliació en les comunitats cristianes, reconciliació en la societat... El prevere és la persona que mira de viure sempre reconciliat amb Déu i, per això, és capaç de ser enviat a reconciliar tots els qui es trobi en el camí. Quan des de tants àmbits es promou l'enfrontament, la competitivitat, la rivalitat, l'odi interessat, el prevere porta reconciliació i pau al seu entorn; sap parar l'altra galta perquè no augmentin les enemistats; sap acostar els qui es volen mantenir lluny; sap propiciar el diàleg entre els qui no es volen dir res més que retrets; sap tenir una paciència com la de Déu, que no desespera mai de trobar una sortida quan sembla que ja no n'hi ha; manté una capacitat de recerca infinita per trobar camins quan sembla impossible que n'hi hagi.

I voldria subratllar una característica de la foto del cartell. En aquest cas, a diferència del quadre que he comentat, aquí, el qui abraça, no n'abraça un sinó dos. ¿No us sembla que reflecteix el final que tots desitjaríem per a la paràbola del fill pròdig? A l'evangeli, la paràbola acaba en sec. ¿Què passa amb el fill gran? No ens ho diu. ¿No creieu que el millor final seria que el fill gran també s'adonés finalment de l'amor del seu pare i plorés per no haver-lo descobert abans, i que pare, fill gran i fill petit es fonguessin en una abraçada plena d'estimació i de joia? Això és el que reflecteix, doncs, la fotografia del cartell, amb el mossèn abraçant les dues persones, que bé podrien ser com aquests dos fills del pare, tots dos cridats a gaudir plenament d'aquest amor tan immens.

I per poder arribar a ser aquests ministres de la reconciliació per a tothom, cal una bona preparació i seguir l'itinerari previst per l'Església des de la primera crida fins que el bisbe crida, en nom de l'Església, aquell que s'ha sentit cridat a ser ministre de la misericòrdia de Déu, que s'expressa mitjançant el servei de la reconciliació entre tots els homes i dones sense excepció. Aquest és el temps de seminari. Un temps llarg i intens. Un temps per

aprendre a reconciliar-se amb els companys seminaristes que senten la mateixa crida, però que són diferents, amb les dificultats que això comporta. Només podrà ser enviat a reconciliar qui hagi après a ser instrument de reconciliació en el període de formació en el seminari, i qui hagi entès que cada dia ha de reconciliar-se amb els seus germans, tantes vegades com calgui, ni que siguin setanta vegades set (cf. Mt 18,22).

*Misericordias Domini in aeternum cantabo!* Aquestes paraules del salm han de quedar ben gravades en el cor dels seminaristes, ja que és cantant ells personalment la misericòrdia del Senyor com els qui els seran encomanats també la podran cantar, ja que hauran descobert la misericòrdia que és la font del perdó que han rebut i del perdó que són capaços de concedir.

Val la pena que preguem per tots aquests que, en el seminari, s'estan posant a punt per a ser enviats com a ministres de la reconciliació! Ens necessiten a nosaltres, preveres de més edat, per a veure que és realment possible ser aquests enviats a reconciliar i de quina manera això es pot dur a terme ara i aquí. I també els necessitem nosaltres a ells, per tal de portar aquest missatge de reconciliació als joves i als infants d'avui, als quals ells són tan propers.

Val la pena que mirem de descobrir tots aquells que estan cridats, ells també, a ser enviats a reconciliar com a sacerdots, i que potser encara no se n'han adonat. No tinguem por de ser la veu de Déu per a fer-se sentir per aquestes persones!

**JOSEP MARIA TURULL I GARRIGA**

*Prevere de l'arquebisbat de Barcelona*

*Rector del Seminari Conciliar de Barcelona*

## Cent anys de la mort del bisbe Josep Torras i Bages

**L**’epitafi sepulcral del bisbe Torras i Bages que hi ha a la catedral diu: «Visqué santament i morí santíssimament.» I el mateix que es va pensar en el moment de la mort, resta encara en la consciència de molts dels cristians de la diòcesi de Vic i d’arreu de Catalunya. Per això no podem deixar de fer recordança de la seva persona i de la seva obra en el primer centenari de la seva mort, tot just en la diada d’avui, ja que fou al vespre del 7 de febrer de 1916 quan ell lliurava la seva ànima a l’Altíssim, a qui va voler estimar i servir de tot cor al llarg de la seva vida, com a infant, jove i adult, com a laic, prevere i bisbe.

En el seu sepulcre no manquen mai els signes de la fama de santedat. Des de l’any 1992 l’Església el venera amb el títol de venerable, ja que ell va exercir la saviesa ben unida a les virtuts heroiques. Però el desig del poble cristià és que sigui reconegut com a sant; de fet, són molts els qui s’emparen en la seva intercessió, i en el seu sepulcre no manquen mai els signes de la fama de santedat. Els bisbes de Catalunya l’any 1996, en l’escaiença dels 150 anys del seu naixement, van dir: «El Dr. Torras forma part del patrimoni de santedat propi de Catalunya i aquest és un títol que el temps no marcirà, perquè, com diu el mateix Dr. Torras, “els sants són els homes de l’eternitat”».

Són molts els aspectes que parlen de la riquesa immensa de la seva personalitat i de la seva vida. En aquest breu escrit vull solament parar-me en la seva etapa de bisbe d’aquesta nostra Església. Per a mi és l’etapa de la seva vida que manifesta més clarament la seva santedat, ja que es va donar del tot al servei de pastor. El seu cor sacerdotal es vessa, tant en la predicació i les cartes pastorals, abundoses —trenta-sis— i riquíssimes en contingut, com en la seva dedicació a tots els aspectes propis de l’exercici episcopal. Sobresurt, al meu entendre, la visita pastoral. Ell mateix deia: «A pesar de la fatiga que en si porta, no pot pensar lo agradable que és la Santa Visita; i així un comprèn que els Apòstols i missioners hi deixessin la vida. De tot lo del ministeri, és potser lo que acostia més a Jesucrist, nostre Senyor, lo que ens posa més en contacte amb els hòmens, sense agafar res del verí del pecat... Encara que això importa alguna fatiga, si un ho sap fer purament i santament per Déu, la fatiga no se sent. Felix aquell que sap donar-se del tot a Déu i fa d’Ell tot l’objecte del seu cor i de la seva vida.»

**+ROMÀ CASANOVA CASANOVA**

*Bisbe de Vic*

**Paraules pronunciades pel P. Abat en cloure la cerimònia de benedicció abacial el dissabte 27 de febrer de 2016 al Monestir de Poblet.**

**G**razie, Padre Abate Generale per la sua presenza e la sua vicinanza a questa comunità.

Gràcies estimat senyor Arquebisbe, pastor de la nostra Església de Tarragona i successor de Fructuós, gràcies senyor Cardenal, arquebisbes i bisbes, pare abat de la comunitat germana de Montserrat, mares abadesses, monjos, monges, preveres i diaques, germans de comunitat i germans i germanes de la nostra congregació.

Gracias a las abadesas y abades que nos acompañan como signo de comunión de nuestra Orden y de la familia cisterciense y benedictina, discípulos todos de san Benito, bajo cuya Regla militamos.

Merci pères Abbés et mères abbesses pour votre présence et votre amitié.

Molt agraïts a l'Honorable senyor Vicepresident del Govern de la Generalitat de Catalunya i altres representants del Govern català, també als Il·lustríssims senyors President de la Diputació de Tarragona, alcaldes de Vimbodí i Poblet, l'Espluga i Montblanc, moltes gràcies senyor Alcalde de Tarragona per representar la meva estimada ciutat, gràcies a totes les autoritats, familiars i amics del monestir que ens acompanyeu.

L'eix del paper de l'abat, com el primer dels monjos en el deure, és el servei i la caritat, servei fet amb amor i caritat mostrada en el servei. Per assolir això l'abat ha de nodrir-se de les fonts de la vida del monjo que són la pregària, el treball, la Paraula i l'Eucaristia; sols així pot esdevenir comprensiu, lleial, realista, dialogant i coherent, com li cal ser. En la línia de sant Agustí podria dir: Sóc abat per a vosaltres, sóc monjo amb vosaltres. La condició d'abat comporta un deure, la de monjo un do; la primera comporta un perill, la segona la salvació[1]. Per això cal que l'abat no anteposi res a Crist i que ensenyi que res no se li ha d'anteposar, perquè el monjo és primer que tot un cercador de Crist, del rei veritable. L'abat, tot fent les vegades de Crist al monestir, ha d'ensenyar els preceptes més servint que manant, seguint les petjades del mestre, que com hem sentit en l'Evangeli, ens ha donat exemple perquè nosaltres fem als altres allò que Ell ens ha fet. El servei de l'abat demana doncs una sol·licitud extrema, enginy i traça i tot això centrat en l'amor als germans, imatge de Crist, i al lloc que han de ser el guió i l'escenari de l'actuació de l'abat. Un servei que és fruit de l'amor.

Servei i amor al país, ja que així com l'Església encarnada en aquest poble[2] dóna fe de la realitat nacional de Catalunya, tal com ens diu el document dels bisbes catalans *Arrels Cristianes de Catalunya*, també aquest lloc, el nostre monestir, profundament arrelat al país, és una part fonamental del seu passat, alhora un protagonista del seu present i un referent pel seu futur.

Servei i amor vers les pedres vives que són el centre i omplen de sentit aquest monestir. Aquí els monjos menen, per fer-ne casa de Déu i porta del cel, donant-li vida, una vida recuperada fa tot just setanta-cinc anys. Ben aviat, de la mà del meu pare vaig conèixer, és a dir, vaig aprendre a estimar aquestes pedres. Algunes han estat per a mi pedres angulars; no puc recordar-les ara totes però juntament amb els meus pares, dels qui vaig rebre la fe, vull fer esment de l'abat Maur Esteva, l'amistat i proximitat del qual m'han acompanyat la major part de la meua vida; i de l'abat Josep Alegre, sota el mestratge del qual vaig iniciar el camí de la vida monàstica cistercenca, aquell camí que el Senyor, amb la seva bondat, ens va mostrant[3]. Un camí que és servei i amor[4] i que l'abat ha de fer cercant de ser més estimat que temut i tenint sempre present que ha de donar comptes a Déu dels qui li han estat confiats[5].

L'eix de la vida de l'abat és el servei i la caritat, servei fet amb amor i caritat mostrada en el servei, no anteposant res a l'amor del Crist[6], ja que on hi ha el cor de l'home allí hi ha també el seu tresor[7]. La comunitat monàstica està constituïda a imatge de les primeres comunitats cristianes, on l'abat fa les vegades de Crist i intenta mostrar el camí a cada monjo; després és cadascú qui ha de deixar que la pregària, la lectura i el treball omplin la seva vida ja que si l'abat ha d'ensenyar més amb l'exemple que amb la paraula, la comunitat ha d'escoltar i respondre més amb actes que amb mots. Els camins del Senyor són nombrosos i Ell en persona és el camí[8], i així, no anteposant res absolutament al Crist la vida del monjo, respon al compromís amb el Senyor, el qual ens ha de dur tots junts a la vida eterna[9].

Vida de compromís amb Déu i amb els germans. Quan el monjo vesteix l'hàbit demana la misericòrdia de Déu i de l'Orde, és a dir l'amor de Déu i de la seva comunitat. L'abat ha de viure en l'amor a Déu i als germans, no deixant de ser monjo, és monjo per la professió, es deu a la seva vocació de cercador de Crist i és abat per necessitat, per servei. Cal doncs que la necessitat no perjudiqui la professió i que a l'abat el càrrec li completi, sense suplantar-la, la seva condició de monjo[10], com ens diu sant Bernat.

Invoquem la saviesa i que el Senyor inclini el cor d'aquest pobre servent seu a la prudència, per poder córrer tots junts per la via dels manaments de Déu en la inefable dolcesa de l'amor [11].

**OCTAVI VILÀ MAYO**

*Abat del Monestir de Santa Maria de Poblet*

[1] Cf. Sant Agustí Sermó 340.

[2] Cf. *Arrels cristianes de Catalunya*.

[3] Cf. RB Pròleg, 20.

[4] RA 6,3.

[5] Cf. RA 6,3 i RB 64,15

[6] RB, IV, 21.

[7] Sant Ambrós, *Tractat sobre la fugida del món*.



[8] Sant Hilari, *Tractat sobre el salm 127*.

[9] RB LXXII, 11-12.

[10] Cf. Sant Bernat, *De moribus et officio episcoporum*, IX, 33.

[11] RB, Pròleg, 49.





**El Bon Pastor**  
**Revista per a preveres**

---

---